

Kuoringan
**RANTA-ASUKKAAN
KÄSIKIRJA**

*Tyydytkö valittelemaan Kuoringan tilaa ja
miksi kukaan ei tee mitään?*

*Oletko tullut ajatelleeksi, kuinka omilla toimillasi voit
vaikuttaa arvokkaan Natura-järven säilymiseen puhtaana
ja kirkasvetisenä?*

Vinkkejä ja ohjeita tästä kirjasesta.

Kuoringan

RANTA-ASUKKAAN KÄSIKIRJA

SISÄLTÖ

Järvi	9
Muutoksia	10
Vesienhoito.....	12
Jätevedet ja jätteet	16
Niitto.....	20
Rakentaminen	22
Kalat.....	25
Kasvit	30
Linnut	36

Kuva: Jarno Artika

Kuorinka

on järvi Liperin kunnassa. Se on kirkkautensa ja karuutensa ansiosta ainutlaatuinen järvi Pohjois-Karjalassa. Järviluontonsa ansiosta se on liitetty Euroopan laajuiseen Natura 2000-suojelualueverkostoon. Kuorinka on luontotyyppinsä edustavimpia järviä koko Suomessa ja tunnettu kirkkaimpien järvien joukkoon kuuluvana.

EI MIKÄ TAHANSA JÄRVI - MIKÄ SIITÄ TEKEE AINUTLAATUISEN?

Se on poikkeuksellisen kirkasvetinen, vähäravintainen ja syvä järvi. Sen keskisyvyys on 10,5 metriä ja maksimisyvyys 32 metriä. Se on pinta-alaltaan noin 13 km². Se on karu, pohjavesivaikutteinen, vähäsaarinen, hiekkarantainen ja sen rantaviiva on varsin ehyt. Sen näkösyvyys on keskimäärin 9 metriä. Vaikka itse järvi on syvä, hiek-

karannat ovat kauas ulapalle matalat. Siinä on runsas kirkasta vettä tarvitseva pohjaruusu-ekasvillisuus. Kuorinka jäätyy myöhään syksyllä, ja järvi vapautuu jäistä myöhään keväällä.

Sen näkösyvyys erinomainen, sen kokonaisfosfori vähäinen, ja järven kalojen on havaittu olevan tutkittujen järvien paras muun muassa kalojen lähes olemattoman vähäisen elohopeapitoisuuden ansiosta.

Kuorinka on luokiteltu kuuluvaksi luontodirektiivin luontotyyppiin (Littorelletalia uniflorae,) hiekkamaiden niukkamineraaliset ja niukkaravinteiset vedet. Luontotyyppi kuuluu karuihin ja kirkasvetisiin järviin, joiden ominaispiirteitä ovat rantojen karu maaperä, niukkaravinteisuus sekä matala ja monivuotinen vesi- ja rantakasvillisuus. Kasvillisuuden tyypillisiä lajeja ovat kauniisti vaalein kukkiva nuottaruoho, punertava ruskoärviä sekä järven pohjassa kasvavat raani ja lahnaruohot.

Kuva: Jarno Artika

Kuorinka on Natura 2000-järvi

- Mitä Natura 2000 -alueen suojelutavoitteet ovat?

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristön tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys

Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla

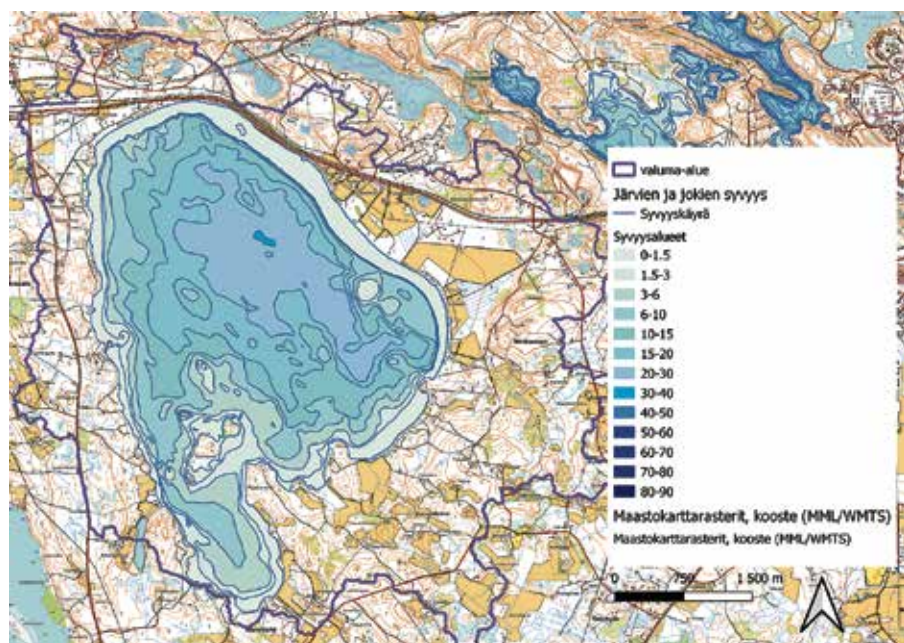
Luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

MISTÄ KUORINKA SAA VETENSÄ JA MISTÄ SIIHEN TULEE RAVINTEITA?

Kuorinka saa vetensä ja ravinteensa sitä ympäröivältä valuma-alueelta: metsiin ja pelloille sataneesta tai sulaneesta vedestä puroja tai ojia pitkin tai huuhtoutumana. Sieltä tulevat myös ravinteet, joista osa painuu pohjaan ja osan käyttää järvieliöstö. Ravinteet poistuvat järvestä paljon hitaammin kuin vesi vaihtuu. Myös ranta-asukkailla, siis loma-asukkailla ja vakinaisilla asukkailla on huomattava merkitys järven tilaan. Noin 20 % kokonaisfosforikuormituksesta ja 9 % kokonaistyyppikuormituksesta on peräisin haja-asutuksesta, loma-asutuksesta ja vakituiseista haja-asutuksesta.

Kuorinka saa vetensä kuitenkin vain pieneltä osin ympäröiviltä puroilta. Suurimmaksi osaksi se saa vetensä Heinävaaran harjujen pohjavesialueelta, ja siksi toisinaan sanotaankin, että Kuoringan vesi kumpuaa lähteistä.

Kuoringan valuma-alue on pieni järven kokoon verrattuna. Järven tilavuus on suuri, ja lähtövirtaama pieni. Järvi laskee Kuoringanpuuron kautta Saimaan Heposelkään, ja osa vedestä myös haihtumalla ilmaan. Kuoringassa vesi viipyy kauan, eli vesi vaihtuu hyvin hitaasti, noin kerran 12 vuodessa.

Kuoringan valuma-alue- ja syvyyskartta.

RANTA-ASUMINEN JA MUU JÄRVEN KÄYTTÖ

Kuoringan rannat ovat tiheään rakennetut. Vuonna 2024 Kuoringan rannasta 100 metrin vyöhykkeellä sijaitsi 319 rakennusta. Asuinrakennuksia näistä on 133, ja ne jakautuvat siten, että vapaa-ajan rakennuksia on 103 ja vakituisia asuinrakennuksia näistä 21. Paine asutuksen ympärivuotiseen käyttöön on kasvanut.

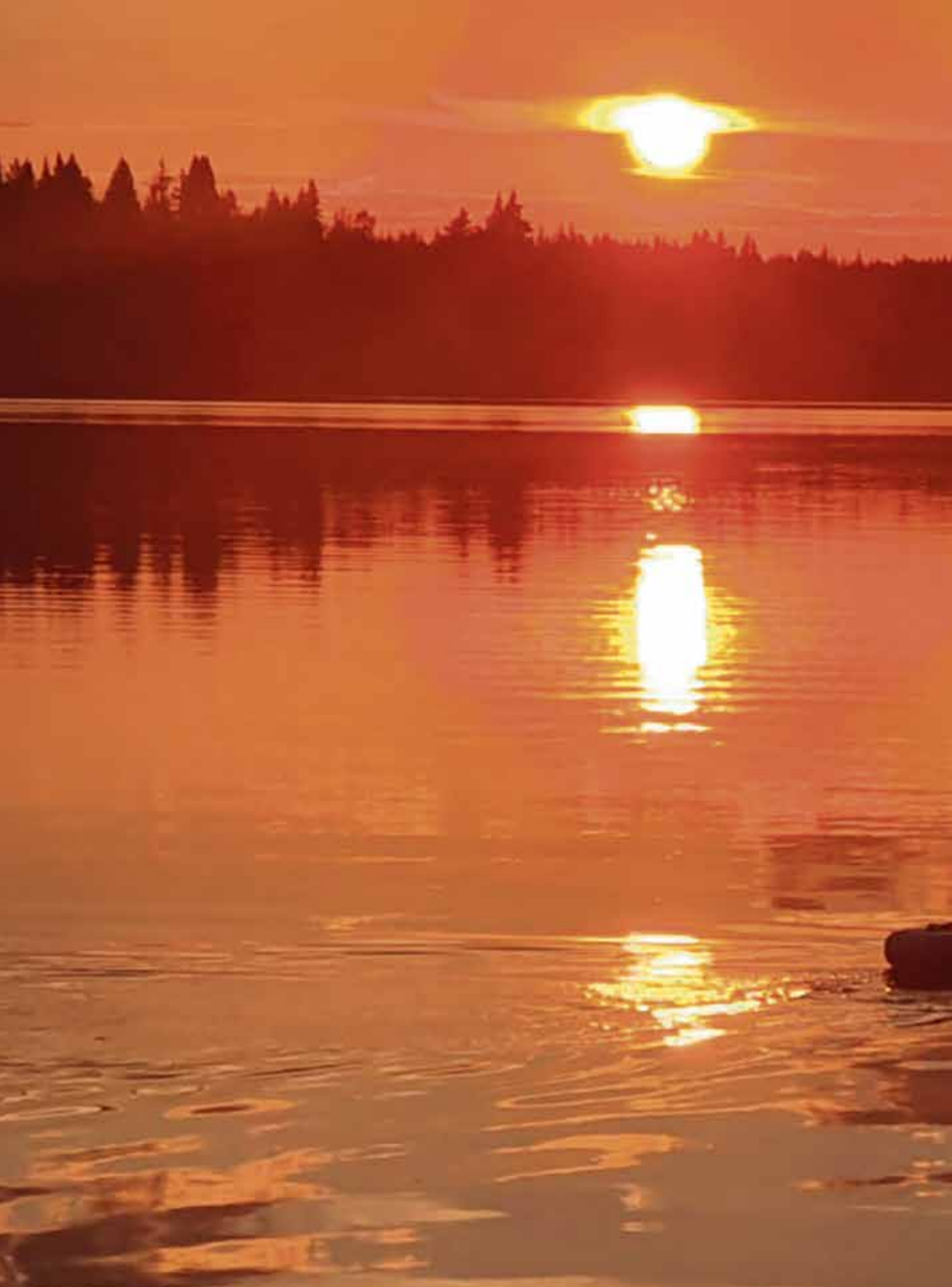
Ranta-asukkaiden lisäksi järven pohjoisrannalla sijaitsevalla suosittulla uimarannalla saattaa kauniina kesäpäivänä olla toista tuhatta kävijää.

Kuorinka on myös kalaisa järvi. Sen kalastossa on runsaasti kirkkaan veden kaloja kuten muikkuja, siikoja ja harjuksia. Ahvenia siinä on tosi runsaasti, sen sijaan särkiä, lahnoja tai muita särkikaloja siinä on vain vähän. Talvella Kuorinka on suosittu pilkkijärvi. Koska se on kirkas ja syvä, se on myös suosittu sukelluskohde.

Virkistyskäyttöä

Pilkkijät.

Suppilautilijat.

ONKO KUORINKA MUUTTUNUT?

On. Järvessä on merkkejä rehevöitymisestä. Ranta-alueiden ja verkkojen limoittuminen on lisääntynyt, vesikasvillisuus tihentynyt ja levinnyt, Kuoringan vesi on samentunut ja sinileväkasvustoja havaittu. Kuoringassa on myös haitallista vieraslajia vesiruttoa, jonka leviäminen uhkaa arvokasta pohjaruusu- ja vesikasvillisuutta. Kuoringan vedenlaatua seurataan selkävedeltä Kuoringan syvänteeseen näytepisteeltä. Selkävedeltä mitattujen tulosten perusteella Kuoringan vedenlaatu on erinomainen, mutta valuma-alueelta tulevasta kuorimituksesta johtuen suojaisat ja matalat lahdet ja ranta-alueet voivat kärsiä rehevöitymisen merkeistä, kuten veden sameudesta tai runsastuneesta vesikasvillisuudesta. Kuorinkaan tuleva ravinne- ja kiintoainekuormitus on pääsääntöisesti maa- ja metsätaloudesta tulevaa hajakuormitusta, mutta myös asutuksesta ja hulevesistä.

Vesirutto kasvaa mattona. Kuva: Jarno Artika

KUORINKA ON RISKIJÄRVI

Kuoringan vedenlaatu on erinomainen, mutta järven ekologinen tila luokitellaan hyväksi, ei siis erinomaiseksi.

Järven tila luokitellaan ihmisten toiminnan aiheuttaman muutoksen perusteella, verraten järven tilaa sellaisiin järviin, missä on nähtävissä hyvin vähän ihmistoiminnasta johtuvia muutoksia. Järven ekologinen tila-arvio määärätty ensisijaisesti biologisten laatutekijöiden (kalat, päällylslevät, kasviplankton, pohjaeläimet ja vesikasvit) perusteella, mutta vedenlaatu ja hydrologis-morfologinen muuttuneisuus huomioiden.

Kuoringalla on tunnistettu riski järven tilan säilymiselle kuormitus-paineiden ja hydrologis-morfologisen muuttuneisuuden vuoksi.

Hydrologis-morfologisella muuttuneisuudella tarkoitetaan Kuoringalla luusuassa sijaitsevan pohjapadon muodostamaa vaellusestet-tä sekä rantojen morfologisia muutoksia (rantarakentaminen, run-saat rantasortumat, rantojen suojaukset).

MIKÄ SITÄ UHKAA?

Kuorinka on hyvin herkkä kuormitukselle, koska sen vesi vaihtuu niin hitaasti, 10-12:ssa vuodessa. Mikä on vaaraksi Kuoringalle?

Lisääntyvä rehevöityminen kiihdyttää ranta-alueiden umpeenkas-vua, veden vaihtuvuuden vähentymistä ja näkösyvyyden heikkene-mistä.

Ilmaston lämmitessä sadanta ja kiintoaineiden sekä ravinteiden huuhtoutuminen lisääntyvät etenkin rankkasateiden aikaan. Vesi lämpenee, ja kirkkaan veden kasvit ovat hätää kärsimässä kiintoai-neiden ja ravinteiden lisääntymisen takia.

Järveen laskevat purot tuovat ravinteita ja kiintoaineita. Niillä on merkittävä järven vettä heikentävä tekijä. Jos valuma-alueen puro-jen aiheuttamaa vesistökuormitusta ei onnistuta vähentämään eli valuma-aluekunnostuksissa ei onnistuta, muilla veden laatua edis-tävillä toimilla on vaikea kompensoida ravinne- ja kiintoainekuormi-tuksesta aiheutuvaa haittaa.

Ranta-asutuksen aiheuttama vesistökuormitus ei vähene.

Uimarannan ja levähdysalueen käyttö ylittää järven ja järviluonnon kuormituskestävyyden.

Kesällä 2025 havaittiin vieraslajeihin lukeutuvan vesiruton levinneen uusille alueille.

Rantaeroosio etenee kestäättömällä tavalla.

HELPPO PILATA, VAIKEA KORJATA

Tiedetään, että rehevöityminen tapahtuu aluksi vaivihkaa, mutta sitten rehevöityminen saattaa edetä niin voimakkaasti, että sen pysäyttäminen voi olla todella vaikeaa. Tällaisista järvistä on Pohjois-Karjalassa esimerkkejä. Jokainen voi omalta osaltaan huolehtia, että ravinteiden ja kiintoaineen päätyminen maalta järveen estyy, sillä veteen päätyessään niitä on vaikea enää napata talteen. Valuma-alueella voidaan tehdä tilannetta parantavia toimia, kuten valuma-aluekunnostuksia.

Kuva: Jarno Artika

MILLAINEN ON REHEVÖITYNYT JÄRVI? MIKÄ SITÄ UHKAA?

- Veden virtaukset heikkenevät.
- Kalakantojen muutokset, särkikalojen yleistyminen.
- Kalanpyydysten ja rakenteiden kuten laituriin ja rantakivien limoittuminen.
- Sinileväkukintojen yleistyminen.
- Vesiruttokasvuston leviäminen haittaa paikoitellen virkistyskäyttöä.
- Pahimmillaan syvänteiden happikato.

Puhtaalla vedellä ja vesiluonnolla on toki itseisarvo, ja veden laadun säilyttäminen on tärkeää elinympäristön ja lajien suojelulle. Puhtaan veden merkitys on mittamattoman arvokas myös virkistyskäyttäjille kuten ranta-asukkaille ja kalastajille. Sen todistavat Kuoringan rannoille rakennetut vapaa-ajan ja ympärivuotiset asunnot ja valtaisan suosittu uimaranta.

MITEN VOIMME SUOJELLA JA HOITAA KUORINKAA TULEVILLE SUKUPOLVILLE

Kuoringan heikkenevä tila sai siitä huolestuneet paikalliset ihmiset, rannanomistajat, virkistyskäyttäjät ja muut Kuoringan ystävät perustamaan vuonna 2020 yhdistyksen, joka toimii edistääkseen vesien- ja ympäristönsuojelua sekä hoitoa ja kunnostusta Kuoringalla. Ajatuksena on, että toimeen tartutaan ajoissa ja rehevöityminen pysäytetään, kun se vielä on mahdollista. Monien mielessä on, että sivusta seuraaminen ja valittaminen eivät riitä, vaan on itse toimitava: tehtävä itse tai vaikutettava päätöksentekijöihin.

TIETOA, TOIMINTAA, YHTEISTYÖTÄ

Se toimii järven hyväksi: kerää tietoa, suunnittelee ja järjestää kunnostustoimia kuten talkoita ja tapahtumia ja hakee rahoitusta kunnostuksiin. Järviyhdistys aloitti valuma-aluekunnostussuunnitelman mukaiset toimet Taninpurolla. Kahtena kesänä toteutettiin järviruokokasvillisuuden niitto levähdysalueella ja Häyrynlahdella, ja kolmena vuonna järjestettiin Kuorinkaa koskeva seminaari. Yhdistys on mukana koko Viinijärven kalatalousalueen kunnostuksia suunnittelevassa ja niitä toteuttavissa hankkeissa. Uusimpana yritetään käydä vesiruttoesiintymän kimppuun. Yhdistys tekee yhteistyötä muiden vesiensuojelua tekevien kanssa, vaihtaa tietoja, oppii toisten tekemisistä ja yhdistää voimansa muiden kanssa.

Kuoringan järviyhdistys toimii vapaaehtoisten voimin, mutta on saanut avustusta ELY-keskukselta, Liperin kunnalta ja Kuoringan osakskunnalta ja sitä rahoittavat myös jäsenet jäsenmaksuillaan.

Kuvat järviyhdistyksen talkoista: niittokone rouskii järviruokoa, niittojätteet kerätään.

RANTA-ASUKKAAN KEINOJA VÄHENTÄÄ KUORMITUSTA

Moniin ympäristöä koskeviin päätöksiin voimme vaikuttaa vain välillisesti. Siksikin moni miettii, mitä itse voimme tehdä, jotta Kuorinka pysyisi ainutlaatuisena. Ja kyllä, ranta-asukas voi vaikuttaa paljonkin järven tilaan. Nopeimmin kotirannassa tuntuvat omalla tontilla tehtävät toimet. Pienikin parannus voi ratkaista sen, riittääkö sinileville ravinteita tyynenä kesäpäivänä. Kaikilla toimilla on merkitystä.

SÄILYTÄ SUOJAVYÖHYKE

Luonnontilainen ranta on järven oma suojavyöhyke. Sen raivaaminen lisää vesistön kuormitusta. Rantatonteille tehtyjen hakkuiden vesistökuormitus on pysyvämpi kuin metsätaloudellisten hakkuiden, jos hakkuuaukkojen ei anneta kasvaa umpeen, toisin kuin metsätalouden aukkojen. Säilytä rannan kasvillisuus sekä maalla että rantavedessä ja raivaa vain välttämätön osa. Suojavyöhykkeen tulisi olla mahdollisimman leveä, mielellään ainakin kymmenen metriä. Rantavyöhykkeen kasvit käyttävät pihalta valuvat ravinteet kasvuunsa eivätkä ne päädy veteen. Istuta ja hoida nurmikkaa vain suojavyöhykkeen yläpuolella. Säilytä rantapuustoa osana suojavyöhykettä niin, että näet itse järvelle, mutta järveltä ei näe pihallesi.

Tiivis rantarakentaminen on jo muuttanut kasvillisuutta. Kun rantoja on raivattu, luonnonkasvillisuus on vähentynyt tai kokonaan hävinnyt. Jos rantaan istutetaan nurmikko, alkuperäisestä luonnosta ei jää jäljelle juuri mitään. Nurmikon lannoitus pahentaa järven tilannetta.

Rakennus piiloutuu ympäristöön.

VAALI SAMALLA RANTAMAISEMAA

Ajattele rantamaisemaa myös järveltä katsottuna: Haluatko katsella vastarannalta tai vesiltä mieluummin rantamaisemaa ja sen osana puiden lomasta pilkistäviä rakennuksia vai rakennettua rakennusriivistöä paljaaksi parturoiduilla pihhoilla?

Liperin rakennusjärjestys kieltää tällaisen rakentamisen (tekoälyllä luotu kuva).

JÄTEVEDET JA JÄTTEET

HUOLEHDI JÄTEVESISTÄ

Mitä vähemmän jätevesiä syntyy, sitä helpompaa on niiden käsittely. Älä pese mitään järvessä ja huolehdi, etteivät pesuvedet päädy järveen.

Kompostoiva käymälä on ympäristöystävällinen vaihtoehto.

Kuva: Kati Parppei

TOIMIVAN JÄTEVESIJÄRJESTELMÄN TUNNUSMERKIT:

- Käytössä on vain kuivakäymälä ja kantovesi
- Järjestelmä on rakennettu vuonna 2004 tai sen jälkeen
- Järjestelmään kuuluu laitepuhdistamo tai maaperäkäsittely
- Imeytys- ja suodatuskentän tuuletus toimii ja putkiston sijainti on tiedossa
- Järjestelmän lähellä ei ole hajua
- Jätevesiä purkautuu vain purkupaikalle
- Saostussäiliöstä lähtevä putki on lietepinnan tasalla
- Lietteet tyhjennetään säännöllisesti 1-2 kertaa vuodessa, umpisäiliö tarpeen mukaan

SANEERAUSTA VAATIVAN JÄRJESTELMÄN TUNNUSMERKIT:

- Vedenkäyttö tai varustelutaso on noussut järjestelmän rakentamisen jälkeen
- Järjestelmä on rakennettu ennen vuotta 2004
- Jätevesijärjestelmä sisältää vain saostuskaivot
- Imeytyskentässä ei ole ilmanvaihtoputkia tai kentän koko ja rakenne eivät ole tiedossa
- Jatkuva tai ajoittain voimakas haju
- Järjestelmä tulvii tai purkupaikka ei ole tiedossa
- Saostussäiliöstä lähtevä putki on lietteen alla tai lietepinta on pysyvästi putkea alempana
- Lietettä ei tyhjennetä säännöllisesti tai tyhjennystarve on muuttunut.

Jätevesiasioista saa lisätietoa Liperin kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä

<https://www.liperi.fi/wp-content/uploads/2025/01/Ymparistonsuojelumaaraykset.pdf>

ja ympäristötarkastajalta. Ympäristötarkastajan yhteystiedot löytyvät Liperin kunnan nettisivuilta

<https://www.liperi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparistonsuojelu/>.

Jos suunnittelet jätevesiremonttia, ota heti yhteyttä asiantuntevaan suunnittelijaan. Kuntahan ei suunnittele, vaan se antaa vain tietoa suunnittelun reunaehdoista. Ranta- ja pohjavesialueilla jätevesiremonttiin on haettava rakentamislupa ja siihen tarvitaan asiantuntijan tekemät suunnitelmat.

VARUSTELUTASO LISÄÄ KÄSITTELYVAATIMUKSIA

Mökin varustetaso lisää veden ja pesuaineiden käyttöä ja kiristää jäteveden käsittelyvaatimuksia. Jos käytössä on vesivessa, pesukone tai lämminvesivaraaja, jätevedet pitää johtaa viemäriin tai käsitellä asiantuntijan suunnittelemassa ja toteuttamassa jätevesijärjestelmässä. Jätevesijärjestelmä vaatii toimiakseen oikeaa käyttöä sekä säännöllistä huoltoa ja ylläpitoa.

Muun muassa saunottaessa ja tiskattaessa kertyy pesuvesiä. Niitä kutsutaan harmaiksi jätevesiksi, koska mukana on muun muassa rasvoja, pesuaineita ja ruuantähteitä. WC:ssä ja huussissa syntyvät jätevedet vaativat harmaita jätevesiä tehokkaampaa puhdistusta. Rantasaunan pesuvedet voi imeyttää maahan riittävän kaukana rannasta, jos vesi tuodaan kantamalla.

KUKAAN EI HALUA UIDA PESUVESISSÄ

Useimmat ovat tajunneet, että mattoja ei pestä eikä shampoota huuhdella järvessä. Mattopyykki laiturilla ei ole nostalgiaa, vaan järven likaamista. Ympäristöystävällisetkään pesuaineet eivät ole haitattomia. Mattopyykistä vapautuvat ravinteet ruokkivat leviä parhaalla kasvukaudella. Kemikaalien lisäksi vesiin huuhtoutuu kiintoainesta, tekstiilikuituja ja muita epäpuhtauksia. Jos peset mattoja mökillä, imeytät pesuvedet riittävän kaukana rannasta.

Mattojenpesupaikka Liperin kirkonkylässä on käyttäjä- ja ympäristöystävällinen.

Paras mattojenpesupaikka on kuivan maan pesupaikka, jossa pääset jynssäämään mattoja mukavasti altailla ergonomisessa asennossa, kunnan vesijohtoverkosta valuttamalla vedellä. Vierestä löytyvät kuivausta nopeuttavat mattomankelit ja kuivatustelineet. Matonpesupaikka on myös viemäröity eivätkä pesuvedet joudu vesistöön.

Liperin mattojenpesupaikka sijaitsee Liperin kirkonkylän uimarannan yhteydessä (Tohtorintie 11a).

Kuoringan alueella toimii kaksi vesiosuuskuntaa:
Käsämän vesiosuuskunta, kasamanvesiosuuskunta.fi
Liperin itäinen vesiosuuskunta, www.livok.fi

JÄTEHUOLTO

Kaikkien Liperin kunnan alueella olevien kiinteistöjen tulee liittyä järjestettyyn jätehuoltoon. Jätehuollon järjestämisessä kiinteistöillä on kolme vaihtoehtoa:

- oma jäteastia
- kimppa eli yhteinen jäteastia naapurin tai muun lähikiinteistön kanssa
- aluekeräyspisteen käyttö

Lisäksi Liperissä on useita ekopisteitä, joissa kerätään lasia, metallia, kartonkia, muovia, paperia ja tekstiiliä. Ekopisteet on tarkoitettu kaikille kotitalouksille, ja niiden käyttö on maksutonta.

Tiedon lähimmän aluekeräyspisteen sijainnista saa, kun maksaa aluekeräyspistemaksun. Lähimmän ekopisteen sijainnin voi tarkistaa Puhas Oy:n nettisivuilta <https://www.puhas.fi/jatteen-vastaanotto/ekopisteet.html>

BIOJÄTE

Kompostoimalla biojätteet vähennät jätteen määrää ja voit hyödyntää biojätteen sisältämät ravinteet mullassa omassa puutarhassa ja kasvimaalla. Kompostointi tulee tehdä sitä varten suunnitellussa, suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, jossa on kansi, seinät ja pohja, eikä siitä saa päästä valumia ympäristöön. Loma-asunnon biojätteen voi kompostoida myös nykyaikaisessa kompostoivassa kuivakäymälässä. Lisätietoja kompostoinnista löytyy Joensuun seudun alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksistä.

Joensuun alueellisen jätehuoltolautakunnan nettisivuilta löytyy paljon hyödyllistä tietoa jätehuollon järjestämisestä <https://www.joensuu.fi/kiinteistojen-jatehuolto>

Niitettyt kaislat on myös kerättävä.

NIITOSTA ARVOA RANTATONTILLE

Niitä virkistyskäyttöä haittaava kasvillisuus, älä kumminkaan parturoi koko rantaa.

Paikoin rannan herruuden on ottanut järviruoko, joka on vallannut tilaa rannalta ja vedestä. Harva, matalille rannoille sijoittuva järviruovikko on tyypillinen Kuoringan järvytyypille, mutta tiheä ja laajeneva ruovikko kertoo usein rehevöitymisestä ja rantojen liettymisestä. Niitto on kuitenkin suunniteltava huolellisesti, sillä kaikkea ruovikkoa ei pidä poistaa eikä sitä lintujen pesintäkaudella saa niittää.

Pelkkä niitto ei riitä. Jos ruoko jätetään rannalle maatumaan, ravinteet valuvat sateiden mukana takaisin veteen. Niittojätteet on siis siirrettävä tarpeeksi kauas rannasta maatumaan.

Kaikkea vesikasvillisuutta ei kannata poistaa, sillä vesikasvit tarjo-

avat suojaa ja ravintoa eläinplanktonille. Eläinplankton syö kasviplanktonia (kansankielellä levää), mikä edesauttaa vedenlaadun säilymistä kirkkaana. Eläinplankton on myös kalojen ja kalanpoikasten ravintoa.

VOIKO VESIRUTTOA TORJUA?

Keinoja on etsitty vesiruton poistamiseen asiantuntijoiden kanssa. Useat muualla toteutetut keinot, kuten niitto, ovat osoittautuneet toimimattomiksi. Kuoringalla vesirutto esiintyy poikkeuksellisen syvällä, 3-5 metrissä. Koska esiintymän arvioitiin olevan pienialainen, kokeiltiin poistoa sukeltamalla, jolloin kasvit poistettiin kokonaisina. Menetelmä sinänsä oli hyvä, mutta koska vesirutto onkin levinnyt laajalle, se ei tepsii. Raivausnuottausta selvitetään.

- ***Pienimuotoista poistoa voi tehdä esimerkiksi omassa rannassa poistamalla kasvi kokonaisena ja toistamalla poisto useana vuonna.***
- ***Vesiruton leviämistä voi estää pitämällä pyydykset, välineet ja veneet puhtaina vesiruton palasista.***

RAKENTAESSA HUOLEHDI, ETTÄ RAKENTAMINEN JA RAKENNUKSET EIVÄT VAARANNA KUORINKAA

Kuoringan rannoille rakentamista säätelevät kaavat ja rakennusjärjestys.

Kuoringan valuma-alueella koskee voimassa olevat osayleiskaavat, jotka ohjaavat maankäyttöä ja rakentamista. Ne ovat pääasiassa Käsämän, mutta myös Ylämyllyn lampien osayleiskaava itärannalla. Siinä Kuoringan järvi on osoitettu arvokkaaksi vesialueeksi (Natura 2000-alueeksi), jossa **sekä vesialueeseen kohdistuvia muutostöitä että rantojen raivausta tulee välttää**. Kaavan mukaisten rakennuspaikkojen ranta tulee säilyttää luonnonomaisessa tilassa, ja 15 metrin rantavyöhykkeelle ei tulisi sijoittaa nurmikkoa. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Ylämyllyn lampien osayleiskaavassa määrätään, että luonnontilaista rantaviivaa ei saa siirtää kaivamalla, louhimalla tai pengertämällä. Rakennuspaikoilla tulee rakennusten ja rannan väliin jättää tai istuttaa riittävä suojapuusto. Rantametsien hoidossa tulee kiinnittää erityistä huomiota maisema- ja luontoarvojen säilyttämiseen.

Käsämän osayleiskaavan mukaan uusien rakennuspaikkojen osalta mainitaan vielä erikseen, että rakennuspaikan ranta ja vesi- ja rantakasvillisuus tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisena, ja kullekin rakennuspaikalle saa järjestää ainoastaan yhden 15 x 10 metrin suuruisen vene- ja uimapaikan.

RAKENTAMISLAIN VOIMAANTULO ON MUUTTANUT LUPIA JA SÄÄDÖKSIÄ

Liperin uusittavana oleva rakennusjärjestys ei sisällä suurempia muutoksia entiseen, vaan asuin- ja lomarakentamisen lupatarve säilyy pääosin ennallaan, ja **rakentamislupa tarvitaan aina asuinrakennukseen koosta riippumatta. Myös loma-asunto on asuinrakennus**. Olemassa olevan asuinrakennuksen korjaus- ja muutostyöhön, laajentamiseen ja kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen tarvitaan myös useimmiten rakentamislupa. Myös esimerkiksi etäisyydet rantaviivasta pysyvät ennallaan.

Vaikka esimerkiksi rantasaunalle ei enää tarvita lupaa, rakentamisessa pitää edelleen noudattaa kaavaa ja kunnan rakennusmääräyksiä. Jätevedet pitää edelleen käsitellä lain mukaisesti ja etenkin jätevesien käsittelyssä tulee olla tarkka; onhan järvi Natura-kohde. Vesihuollon toiminta-alueilla tulee pääsääntöisesti liittyä järjestettyyn vesi- ja jätevesihuoltoon. Jätevesijärjestelmän rakentaminen vaatii rakentamisluvan hakemista ranta- tai pohjavesialueella, jos kiinteistö ei ole vesihuollon toiminta-alueella.

Kerrosalaltaan alle 30 m² sauna on sijoitettava vähintään 15 metrin päähän rannasta. Tätä isommat etäämmälle, vähintään 40 metriä rantaviivasta.

MITEN SAA RAKENTAA?

Mikäli kaavassa tai rakennusjärjestyksessä mainittuihin etäisyysvaatimuksiin rannasta ei päästä, on hankkeelle haettava poikkeamislupaa Liperin kunnan elinympäristölautakunnalta. Lisätietoa rakentamisesta saa Liperin kunnan verkkosivuilta ja osoitteesta *rakennusvalvonta@liperi.fi*. Kaavojen tulkinnassa voi olla mukana myös osoitteesta *maankaytto@liperi.fi*. Tämä koskee erityisesti alle 30 m² rakennusten rakentamista, koska niiden osalta ei kunta käsittele rakentamislupaa, jossa voitaisiin samalla arvioida vähäistä poikkeamista.

Vesien tila vaikuttaa eniten rantojen houkuttelevuuteen, mainitaan useissa selvityksissä ja tutkimuksissa. Sameavetinen järvi ja tiheä vesiruokakasvillisuus ei todellakaan ole myyntivaltti. Lievää rehevöitymistäkin suurempi merkitys kiinteistöjen arvonalennukselle on todettu olevan sinileväesiintymillä ja vesirutolla.

JOS HUOMAAT VESISSÄ JOTAIN HAITALLISTA TAI EPÄILYTTÄVÄÄ

Ota yhteys Liperin ympäristönsuojeluun tai Pohjois-Karjalan ELY-keskukseen. Kuoringan uimarannan veden laatua seurataan uimarantakaudella kolmen viikon välein. Myös sinileväseuranta tehdään. Seurannat eivät kuitenkaan kata koko järven aluetta eikä sinileväesiintymä seurantapäivänä tai seuranta-alueella uimarannan tuntumassa välttämättä havaita. Vesiruttoesiintymän laajuutta ei seurata viranomaistoimin.

Huomioi naapurit ja järviluonto

ÄLÄ PILAA LUONNONRAUHAA, ÄLÄ MELLASTA JA PAUHAA

Vesi kantaa äänet tyynellä säällä jopa kilometrien päähän. Yksikin vesiskootteri tai kovaääninen moottorivene voi pilata melullaan koko järven luonnonrauhan. Paitsi ihmisiä, se häiritsee melullaan ja laineillaan vesiluontoa, vesilintujen pesimärauhaa ja vaarantaa niiden poikueet.

Vesillä voi liikkua äänettömästäkin.

KUORINGAN KALAT

Kuoringalla on monipuolinen kalasto, ja se on myös merkittävä virkistyskalastusjärvi. Järvi kuuluu Kuoringan osakaskuntaan, ja se puolestaan Viinijärven kalatalousalueeseen.

Kuoringalla tehdään koekalastuksia kuuden vuoden välein. Viimeisin koekalastus tehtiin kesällä 2022. Koekalastuksissa selvitetään järven kalaston rakennetta ja kalalajien välisiä runsaussuhteita. Tuloksia käytetään mm. järven ekologisen tilan arviointiin.

Koekalastuksissa (2007, 2016) saadut lajit olivat ahven, kiiski, kuore, kymmenpiikki, made, muikku, mutu, siika. Muita järvessä tavattuja lajeja olivat hauki, kuha, lahna, särki, kivennuoliainen, kivisimppu, ruutana sekä jokirapu ja täplärapu. Särkikaloja Kuoringassa on vain vähän niin lajien kuin lukumäärän puolesta.

Ensimmäinen tietoon tullut täplärapuhavainto oli vuonna 2008. Sen sijaan jokirapu lienee hävinnyt kokonaan.

Kuorinkaan myös istutetaan kaloja. Viime vuosina on istutettu järvilohia, järvitaimenta, nieriää, harjusta ja planktonsiikaa. Nieriä- ja harjusistutukset eivät ole tuottaneet toivottua tulosta. Sen sijaan järvilohi- ja taimen- sekä siikaistutukset ovat onnistuneet yleensä varsin hyvin. Koekalastukset eivät raportoi istutettujen kalojen tuloksia.

Kuva: Jarno Artika

Mutu ilmentää veden erinomaista tilaa. Kuva: Jarno Artika

KUORINGAN KASVIT

PUHTAAN VEDEN ILMENTÄJÄKASVEJA KUORINGASSA

Nuottaruoho (Pohjaruusu-kekasveista nuottaruoho on Kuoringalle tyypillinen) Nuottaruoho tarvitsee paljon valoa ja se on puhtaan veden ilmentäjä, lupaus hyvästä uimapaikasta ja arvokaloista.
(kuva 18.7.2021)

Ruskoärviä. Kuva: Jarno Artika

Vita (ahvenvita ja muuta vidat) Yleensä ovat ekologisesti terveen veden merkkejä.

*Järvityypille tyypillisiä kasveja yllä olevan nuottaruohon (*Littorella uniflora*) lisäksi vaalea- ja tummalahnanruoho (*Isoetes* sp.), rusko-ärviä (*Myriophyllum alterniflorum*) ja raani (*Littorella uniflora*).*

Lahnaruoho. Kuva: Jarno Artika

Järvisätkin (Kukkii joinakin kesinä hyvin runsaana. Syytä huoleen ei kuitenkaan ole, sillä kasvi on puhtaiden vesien ilmentäjä, eikä yleensä tuota ongelmia)

REHEVÄN VEDEN KASVEJA KUORINGASSA

Vesirutto (kuva Ilkka Aaltonen)

Vesirutto hyötyy rehevyydestä, se nostaa veden happamuutta, kuluttaa happea sekä syrjäyttää muita lajeja.

Vesirutto kasvaa kärjistään ja haaroo runsaasti. Kuollut kasvimassa hajotessaan kuluttaa runsaasti happea ja rehevöittää järveä. Kasvu alkaa heti jäiden lähdettyä.

Järviruo'on kimppuun viikatteella ja haravalla.

Järviruoko (tiheänä) Levittäytyy tehokkaasti etenkin pehmeillä pohjilla. Lisääntyy siemenistä ja juurista

Järvikaisla (tiheänä)

Vesitatar.

OHJEET VESIKASVILLISUUDEN POISTOON

Pienimuotoisista, esim. viikatteella toteutettavista yksittäisistä mökkirantojen edustojen niitoista ei tarvitse tehdä ilmoitusta.

Jos harkitset **koneellista niittoa**, on viisasta ensin olla yhteydessä Kuoringan osakaskuntaan tai järviyhdistykseen. Koneellisesta niitosta on aina tehtävä **ilmoitus vähintään 30 vuorokautta ennen niittojen aloitusta Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Kuoringan osakaskunnalle**. Ilmoitukseen pitää liittää kartta, josta ilmenee niittoalue ja niittojätteiden paikka. On hyvä muistaa, että koneelliset niitot toteutetaan yleensä vesialueella, joka ei kuulu rantakiinteistöön. Kuoringalla vesialueen omistaa Kuoringan osakaskunta.

Aluehallintouudistuksen jälkeen niittoilmoitukset käsittelee todennäköisesti uusi Lupa- ja valvontavirasto, joka aloittaa toimintansa v. 2026 alusta. Tällä tietoa (20.7.2025) niittojen ilmoittamiseen ei ole tulossa muutoksia, vaan netissä toimiva ruoppaus- ja niittoilmoituslomake toimii edelleen.

MUISTETTAVAA:

Kun poistat vesikasveja järvestä millä tavalla tahansa, joko kesällä tai jään päältä talvella, massa on aina kerättävä pois järviolueelta. Vesilaki määrää, että vesikasvien poistoon ei saa mennä, ennen kuin vesilinnut ovat pesineet. Riippuen kevään aikaisuudesta vesikasvien poistoaika ajoittuu mieluiten heinäkuun puolenvälin jälkeen.

SINILEVÄ

Tältä sinilevä näytti Esko Päivisen kuvaamana 15.7.2025

Koskelopoikue. Kaikki lintukuvat: Riitta Nevalainen-Mäenharju

KUORINGAN LINNUT

Kuoringalle tyypillisiä lintuja ovat tukka- ja isokoskelot, telkät, tukkasotkat, kuikat ja laulujoutsenet, joista ainakin koskeloita ja kuikkia tavataan pesivinä. Kala- ja harmaalokki, kalatiira ja rantasipi kuuluvat myös järven lajistoon. Kuikkia ja silkkiuikkuja tavataan kesäisin suurina parvina kalastamassa.

Elokuussa 2024 tehdyllä selvityksellä havaittiin järvellä tai rannoilla seuraavia lajeja: laulujoutsen, sinisorsa, tukkasotka, telkkä, tukkakoskelo, isokoskelo, kuikka, härkälintu, rantasipi, kalatiira, kalalokki, harmaalokki, sepelkyyhky, palokärki, haarapääsky, räystäspääsky, västäräkki ja korppi.

Tukkasotka.

Kalatiira.

TIETOLÄHTEITÄ

Kattavan tietopankin Kuoringasta on tuottanut Pohjois-Karjalan ELY-keskus. Raportti selvitti Kuorinkaan kohdistuvaa ravinnekuorimitusta ja järven tilaa, tarkisti vesiensuojelulliset tavoitteet ja esitti toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Raportin tärkeimpänä tavoitteena on turvata järven erinomainen veden laatu ja käyttökelpoisuus sekä siihen kohdistuvat käyttötarpeet ekologisesti kestäväällä tavalla. Vesistön tilan kannalta on tärkeintä ulkoisen kuormituksen vähentäminen mahdollisimman pieneksi.

YHTEISTYÖKUMPPANEITA

Liperin kunta
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pro Agria
Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys ry
Kuoringan osakaskunta

JULKAISUN TOTEUTUSTA OVAT TUKENEET:

Kuoringan Järviyhdistys ry

EU-Leader

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Julkaisija:

Kuoringan Järviyhdistys ry

Käsikirjan tekstit:

Liisa Oura

Valokuvat, ellei toisin mainittu:

Liisa ja Eero Oura

Taitto:

LiperLaser Oy/Riitta Parkkinen

Paino:

LaserMedia Oy

Painos 500 kpl

ISBN 978-952-88-0766-7

Kuva: Jarno Artika